

Memo Raad

Aan: Raad
Van: College
PFH: M.de Visser
Datum: 25 januari 2022
Onderwerp: Vaststelling regionale inkoopstrategie Beschermd Wonen 2023 t/m 2025
Zaaknummer: Z.HHL.052466

Geachte leden van de raad,

In deze memo wordt u geïnformeerd over de nieuwe inkoop van beschermd wonen. Daarvoor is een Regionale inkoopstrategie vastgesteld. We beschrijven het proces rondom de totstandkoming van de Regionale Inkoopstrategie 2023 ev. Ook informeren wij u over het vervolg van de inkoopstrategie en de inkoopprocedure. Daarin beschrijven we een beknopte achtergrondschets. Dat heeft betrekking op de inkoopstrategie en het inkoopmodel. Daarna volgen de doorlopen stappen; de uitwerking van de onderzochte beheersmaatregelen en de definitieve besluitvorming. Het collegevoorstel wordt afgesloten met een inzicht in de verdere voorbereidingen van de inkoopprocedure. Dit alles leidt tot het inkooptraject Beschermd Wonen voor de jaren 2023 tot en met 2025.

Inleiding

De Groninger gemeenten kopen sinds 2015 gezamenlijk Beschermd Wonen (BW) in. BW valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Het gaat om ondersteuning aan inwoners in onze Groninger gemeenten, die te maken hebben met psychische of psychosociale beperkingen en onvoldoende op eigen kracht kunnen wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven. Deze inwoners hebben 24 uur per dag, elke dag van de week (24/7) ondersteuning nodig. In meer en mindere mate. Hiertoe hebben de Groninger gemeenten via een Open House procedure diverse arrangementen ingekocht die ondersteuning bieden van zwaardere, intramurale zorg ("24/7" en "nabij en op afroep") tot een lichtere vorm in de thuissituatie ("Thuis Plus"). Het gaat om circa 1100 cliënten in 2021 die gebruik maken van Zorg in Natura. De zorgkosten (ZIN) bedragen circa 60 miljoen.

Inkoopstrategie

De Groninger gemeenten zijn in 2020 begonnen aan de voorbereiding van de inkoop van Beschermd Wonen. Dit gaat over de periode vanaf 2023 tot en met 2025. We stonden toen voor de keuze tussen het starten van een nieuwe inkoopprocedure of het verlengen van de huidige overeenkomst. Het belangrijkste was om de beschikbaarheid van Beschermd Wonen vanaf 2023 te borgen en de transformatie en decentralisatie te faciliteren. Om dit te onderzoeken is in de afgelopen maanden een gezamenlijke ambtelijke werkgroep (bestaande uit vertegenwoordiging vanuit alle regiogemeenten) opgestart. Daar werd gewerkt aan een inkoopstrategie waarin de grondslagen en afweging voor deze keuze werden vastgelegd. De belangen van verschillende stakeholders als cliënten, de gemeenten en aanbieders zijn hierin meegenomen.

Bij het opstellen van de inkoopstrategie zijn belangrijke ambities meegewogen. De inkoopvorm die gekozen wordt, dient deze ambities te faciliteren. De ambities zijn vastgelegd in het meerjarig transformatieplan. Voorbeelden zijn de transformatie van 'beschermd wonen naar beschermd thuis', een zo evenwichtig mogelijke spreiding van voorzieningen, de beschikbaarheid en continuïteit van voldoende op de vraag afgestemd aanbod en de gewenste flexibiliteit. Inhoudelijke wensen vanuit Het Hogeland (spreiding van zorgaanbieders, voorkomen ongebreidelde groei aanbieders, contact met de omgeving, flexibilisering i.v.m. de beweging van intramuraal naar extramuraal) zijn een onderdeel van de uitwerking.

We constateerde dat een aantal ontwikkelingen van invloed zijn op de keuze voor een inkoopmodel. Dit gaat om onder meer de uitname van de Wlz¹, de decentralisatie van de Toegang, de uitwerking van het woonplaatsbeginsel en gestarte pilots zoals het woonleerwerktraject. De uitkomsten van de pilots zijn bijvoorbeeld nog niet bekend en kunnen daarom nu nog niet meegenomen worden. Uiteraard is beheersing van de kosten en daarmee het financiële kader mede richtinggevend voor het te kiezen inkoopmodel.

Inkoopmodel 2023 tot en met 2025

Op basis van ons onderzoek concluderen wij dat voor de periode 2023 tot en met 2025 het starten van een nieuwe Open House procedure het best passend is.

De stap naar een andere vorm van inkoop, zoals die voor andere onderdelen van het sociaal domein wordt gezet door de Groninger gemeenten, is voor Beschermd Wonen hierbij nu niet van toepassing. Met de keuze voor Open House borgen we voor de komende jaren voldoende en passend aanbod van Beschermd Wonen voor de gemeente Het Hogeland en de regio. Naast het borgen van continuïteit van zorg is het voordeel van Open House vooral dat we tussentijds, gedurende de looptijd van de overeenkomst, flexibiliteit behouden om de gewenste transformatie verder vorm te geven.

Bij Open House is er ruimte voor nieuwe toetreding door aanbieders. Dit brengt het risico op volumegroei en daarmee kostenstijging met zich mee. Er zijn diverse maatregelen waarmee we dit risico kunnen beheersen. Het college van Groningen heeft daarom op 12 oktober jl., in zijn hoedanigheid als centrumgemeente, de regionale inkoopstrategie en daarmee de keuze voor Open House voorlopig vastgesteld, onder voorwaarde van de uitwerking van beheersmaatregelen.

Onderzoek beheersmogelijkheden

De beheersmaatregelen die mogelijk ingezet kunnen worden zijn vervolgens onderzocht en uitgewerkt op uitvoerbaarheid en wenselijkheid. Er zijn verschillende typen beheersmogelijkheden uitgewerkt

Op basis van de uitwerking is er een onderscheid gemaakt tussen maatregelen die direct meegenomen worden bij het opstellen van de inkoopdocumenten en een aantal maatregelen waarvoor nadere uitwerking nog noodzakelijk is. Ten aanzien van de laatste categorie is het binnen de Open House inkoopsystematiek mogelijk in een later stadium aanvullend actie te ondernemen, wanneer de situatie hier aanleiding toe geeft. De uitwerking bevat ook een juridische toets en risicoanalyse. Hierbij is het goed om op te

---

¹ De Wet Langdurige Zorg (Wlz) staat vanaf 2021 open voor ggz-cliënten met een blijvende behoefte aan intensieve zorg. Sommige Wmo cliënten vallen hierdoor nu onder de Wlz.

merken dat er een zorgvuldige afweging is gemaakt tussen de inhoud en het bereik van de maatregel en de mogelijke administratieve lasten voor aanbieders.

Wij zetten onder andere beheersmaatregelen in op het gebied van:

Criteria en voorwaarden met betrekking tot de toetreding tot de overeenkomst

De Open House geeft ons de mogelijkheid voor aanbieders om toe te treden tot de overeenkomst wanneer zij voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen en/of minimumeisen. Wanneer het initiële toetredingsmoment resulteert in voldoende aanbod passend bij de ondersteuningsvraag, dan benutten wij de mogelijkheid gedurende de looptijd van de overeenkomst enkel door zogenoemde nadere opdrachten aanvullend aanbod te contracteren.

Versterken van de kwaliteit van zorg

In de komende inkoopprocedure sluiten we aan bij de bestaande eisen. Ook breiden we uit met landelijke standaarden ten aanzien van bijvoorbeeld het kwaliteitskader en cliëntvertegenwoordiging. Ook wordt de omgeving nadrukkelijker onderdeel van de vormgeving van de zorg. Dit gebeurt door de impact van de omgeving beter in kaart te brengen en te zorgen voor goede communicatie. Hiermee willen we nog meer toewerken naar een succesvolle plaatsing en duurzame uitstroom in de samenleving.

Versterken positie Toegang

We willen hiermee bijdragen aan het zo optimaal mogelijk inzetten van passende ondersteuning voor onze inwoners. Ook willen we zo gezamenlijk werken aan afschaling richting zelfstandig wonen en de inzet van meer ambulante vormen van ondersteuning. Daarnaast willen we zo effectief mogelijk sturen op de inzet van deze ondersteuning. Het verstevigen en faciliteren van de Toegang levert daarmee een grote bijdrage aan het beschikbaar houden van de schaarse voorzieningen voor de inwoners die hier het meeste baat bij hebben. We zetten de komende periode in op de positionering en versterking van de Toegang en geven hier tevens vorm aan in de inkoopprocedure.

Op basis van de uitgewerkte beheersmogelijkheden en acties concluderen wij dat deze in voldoende mate de geschatte risico's beheersen. De Open House kan ons, in combinatie met de voorgestelde beheersmogelijkheden, zowel ondersteunen bij het bereiken van onze ambities en gewenste ontwikkelingen op het gebied van transformatie en het borgen van de beschikbaarheid als het minimaliseren van de mogelijke risico's voor de jaren 2023 tot en met 2025.

Definitieve besluitvorming

De uitwerking van de beheersmogelijkheden en acties is integraal onderdeel geworden van de definitieve inkoopstrategie. Vervolgens is het document met de regionale inkoopstrategie ter besluitvorming aangeboden aan het college in zijn rol als centrumgemeente aangeboden. Hieraan voorafgaand hebben bestuurders van de deelnemende gemeenten uit de regio in het bestuurlijk OOGO ingestemd met de regionale inkoopstrategie. Het college van Groningen heeft, conform haar mandaat, de regionale inkoopstrategie Beschermd Wonen 2023 ev. definitief vastgesteld op 7 december 2021.

Vervolg proces inkoop

Parallel aan de besluitvormingsroute, zijn de afgelopen maanden uitgebreide voorbereidingen getroffen voor de nieuwe inkoopprocedure. Hieronder volgt een uiteenzetting van een aantal van de voornaamste activiteiten:

- Op 16 november 2021 heeft een *marktconsultatie* plaatsgevonden, waarbij aanbieders zowel schriftelijk als mondeling nadrukkelijk zijn uitgenodigd hun visie en mening te delen met de gemeenten. Het eerste onderdeel van de marktconsultatie was een presentatie waarin de ambitie van de gemeenten kenbaar is gemaakt, en een toelichting en bespreking van de voorgenomen wijzigingen, aanscherpingen en aandachtspunten. Daarna is in verschillende deelsessies ruimte geboden aan aanbieders om in gesprek te gaan over diverse onderwerpen zoals bijvoorbeeld flexibel vormgeven van de zorg en ondersteuning, samenwerking met de decentrale toegangen en het verstevigen van de kwaliteit.
- Begin november heeft een gesprek plaatsgevonden met *ervaringsdeskundigen* (cliënten, ex-cliënten en betrokkenen bij inwoners in BW). Zij zijn specifiek bevraagd op hun behoeften en visie ten aanzien van BW en de best passende manier om deze waar mogelijk te verweven in zowel de inkoopdocumenten als te contracteren producten.

De opbrengsten van de marktconsultatie, het kostprijsonderzoek en de gesprekken met ervaringsdeskundigen worden verwerkt in de inkoopdocumenten. De periode tot 1 april 2022 wordt gebruikt om de inkoopprocedure verder voor te bereiden.

De inkoopprocedure start formeel uiterlijk op 1 april 2022. Na de publicatie van de inkoopdocumenten is er gelegenheid tot het stellen van vragen door de aanbieders. Deze worden vervolgens, afhankelijk van de behoefte, beantwoord in één of meerdere Nota van Inlichtingen. Zonder oponthoud kunnen aanbieders zich vervolgens inschrijven en wordt de mogelijkheid tot inschrijven gesloten. Vervolgens gaan wij over tot het beoordelen van de inschrijvingen en ronden wij dit af door het bekendmaken van het voornemen tot gunnen. Wij verwachten deze stappen uiterlijk half juli 2022 af te ronden (voor de start van de zomervakantie). Na de zomer worden de overeenkomsten opgemaakt en ter ondertekening aangeboden. De ingangsdatum van de overeenkomst is 1 januari 2023 en heeft een looptijd van drie jaar, tot en met 2025.

Tot slot

We zijn tevreden met de uitkomsten en de zorgvuldigheid van het doorlopen proces en hebben er vertrouwen in dat wij op basis van de gemaakte keuzes recht doen aan het borgen en verder door ontwikkelen van de best passende hulp en ondersteuning voor onze inwoners. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris